

ГАП АНАЛИЗА

ЕКОНОМСКИ И СОЦИЈАЛНИ ИНДИКАТОРИ.....	2
Опште карактеристике и социо-демографски трендови.....	2
Економско окружење.....	4
ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ У ПИРОТСКОЈ ОПШТИНИ.....	5
ЗАПОСЛЕНОСТ У ОПШТИНИ ПИРОТ	7
ГЛАВНИ ПОСЛОДАВЦИ И СЕКТОРИ ЗАПОШЉАВАЊА	11
ТРАЖЊА ПОСЛОДАВАЦА ЗА ОДРЕЂЕНИМ СТРУКАМА	12
СТРУКОВНИ КАПАЦИТЕТ ЗАПОСЛЕНИХ	Error! Bookmark not defined.

Пирот, април 2012

ЕКОНОМСКИ И СОЦИЈАЛНИ ИНДИКАТОРИ

Кретање и предвиђање кретања на тржишту рада није могуће адекватно сагледати без увида у социјално и економско окружење. У наставку су дати основни социо-економски индикатори општине Пирот.

• Опште карактеристике и социо-демографски трендови

Пирот је административни, привредни, културно-просветни и здравствени центар Горњег Понишавља. Седиште је пиротског Управног круга који се састоји из 4 општине: Пирот, Димитровград, Бела Паланка и Бабушница. Пиротски Управни округ се налази на југоистоку Србије и граничи се са Нишким на западу, Зајечарским на северозападу, Јабланичким округом на југу, а са источне стране се граничи са републиком Бугарском на дужини од 65 км. У округу живи 92.277 (2011.), што је за чак 13.377 мање у односу на 2002. годину. На територији од 2.764 км², (густине насељености 33,4ст/км²) се налази 214 насеља (4 градска и 210 сеоских)

Имајући у виду географски положај али и дневне и вишегодишње миграције, као и приведну активност можемо закључити да пиротски округ није „хомоген“ и да општина Бела Паланка гравитира више ка Нишу, а да Општина Димитровград гравитира суседној Бугарској и оближњој Софији. Општина Бабушница углавном због свог положаја гравитира Пироту и пиротској Општини.

Општина Пирот се налази на југоистоку Србије између Ниша и Софије, на Коридору 10 који повезује Европу са Азијом. Површине је 1235 км² од чега је 56,5% пољопривредна површина. Према попису из 2011 . године у општини Пирот је живело 57.911 лица. У општини се налази 72 насеља, међу којима је и град Пирот. Око 27.000 становника живи у селима општине Пирот.

Пирот је урбано насељено место, Помиње се још у старим римским картама из II века н.е. као Mutatio Turres, Грци га називају Пиргос, а Срби у XIV веку му дају име Пирот. Према попису из 2002. године било је 40.678 становника (према попису из 1991. године било је 40.267 становника). У самом граду данас живи око 40.000 становника.

Демографска и старосна структура

	Пол		УКУПНО
	МУШКИ	ЖЕНСКИ	
	Попис 2002	Попис 2002	Попис 2002
Урбано	20.243	20.435	40.678
Сеоско	11.758	11.355	23.113

	БРОЈ СТАНОВНИКА	ПРОЦЕНАТ
	Попис 2002	Попис 2002
0-4 година	2.620	4,11
5-19 година	10.630	16,66

20-59 година	34.142	53,52
Преко 60 година	15.984	25,06

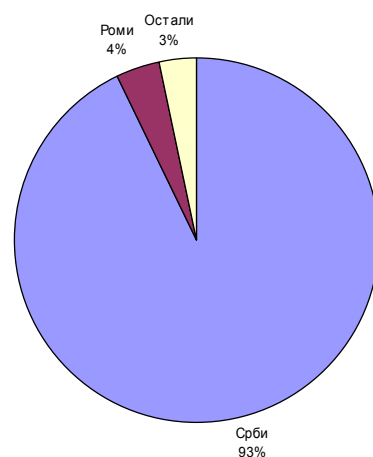
* Извор РЗС; у тренутку припреме овог елабората нису били доступни сви подаци са пописа 2011.

У структури становништва мушко становништво чини 50,17 % а женско 49,83 %. Јавља негативан природни прираштај који износи –5.3, али је ипак виши него прираштај у региону који износи –8.1. Просечна величина домаћинства је 2.8.

За разлику од већине општина Источне Србије које се налазе у стадијуму “најдубље демографске старости”, општина Пирот је нешто у бољој позицији јер је карактерише “дубока демографска старост”. Присутан је апсолутни и релативни пораст броја становника из категорије старог становништва, док број школске деце опада.

Млади (15-30 год) учествују у укупној популацији са 18,54%. Радно способна популација као битна претпоставка социо-економског развоја чини 63,06 што се оцењује као изнад просека за Србију (60,6%), али је учешће незапослених у њој око **24%**. Интересантан однос може бити и број деце (до 14год.) у односу на старију популацију (изнад 64год) који показује да на 100 деце долази 128 старијих. Такође, упоређивањем контингента „непродуктивне популације” (деца од 0-14 и старији од 64) у односу на радно способно становништво (15-64) долазимо до односа да на 100 радно способних становника долази 53 из зависних контингената, што се сматра за неповољан однос. Индекс старења у општини Пирот је 141.5 док је републички ниво 108.6. Индекс старења представља однос броја старог становништва (60 и више година) према младом становништву (0-19 година). Вредност индекса зависности старог становништва указује да на једно лице старије од 65 година долази отприлике три лица радног узраста.

Етничка структура општине Пирот

Очекивано трајање живота (и то посебно мушкараца) је дуже у општини Пирот него што је просек за Србију и износи 73,4, док је за жене 76,8. Такође, из података о јавној потрошњи на образовање, здравствени и социјални рад, запажа се да, у односу на просек за Србију, општину Пирот одликује већа потрошња на ове три области јавне потрошње. Важно је напоменути да у општини Пирот нема нехигијенских насеља, јер је у сва насеља у општини доведена струја и вода из јавног водовода.

Посматрајући степен урбанизације само са демографског становишта, односом броја становника на подручју под ГП-ом и укупног броја становника, долази се до средњег нивоа урбане развијености од 0,7.

Tabela 1. Osnovni indikatori socio-ekonomskog konteksta u opštini Pirot

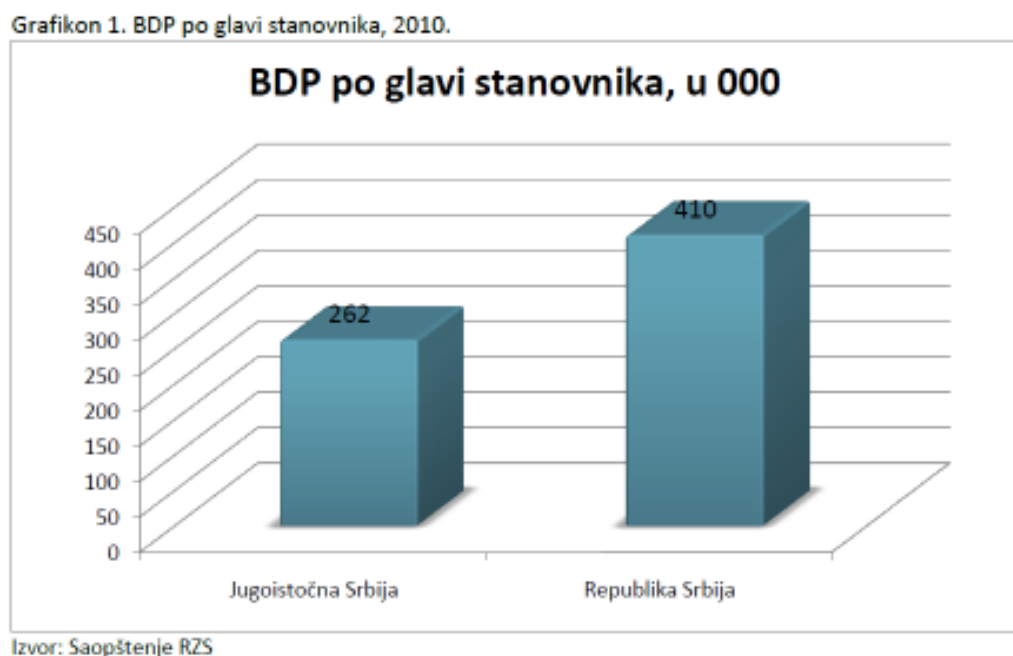
Indikator	Republika Srbija - prosek	Opština Pirot
Stopa demografskog pražnjenja u periodu 1991-2002. ²	-	-1,25%
Stopa demografskog pražnjenja u periodu 2002-2010. ³	-	-1,95%
Prosečna starost stanovništva ⁴	41,2	43,6
Indeks starenja ⁵	108,6	141,5
Indeks zavisnosti starog stanovništva ⁶	-	30,3
Stopa formalne zaposlenosti stanovništva radnog uzrasta (15-64) ⁷	36,2%	38,8%
Udeo privatnih preduzetnika i zaposlenih kod njih u ukupnoj zaposlenosti ⁸	26,1%	23,1%
Zarade, prosek bez poreza i doprinosa ⁹	31.733 RSD	24.572 RSD
Očekivano trajanje života za muškarce ¹⁰	71,1	73,4
Očekivano trajanje života za žene ¹¹	76,4	76,8
Udeo rashoda za obrazovanje u lokalnom budžetu ¹²	12,6%	22,3%
Udeo rashoda za zdravstveni i socijalni rad u lokalnom budžetu ¹³	19,0%	37,9%

Економско окружење

Регион Југоисточне Србије је један од најслабије развијених региона Србије. Привреда је слабо развијена, са лошом структуром (високо учешће пољопривреде и радно интензивних привредних грана), наглашени су демографски трендови депопулације и старења, а стопе неактивности и незапослености су далеко изнад просека Србије. Међутим, по критеријумима економске развијености, као што су БДП по становнику, висина просечне зараде, стопа незапослености, сама општина се налази у групи средње развијених и представља један од центара потенцијалног развоја у региону.

Када се посматра регион југоисточне Србије, увиђа се лошија ситуација од просека Србије. БДП остварен у овом региону чини 14% БДП-а оствареног у Србији. Исказан по становнику, БДП у овом региону чини свега 63,9% истог показатеља за ниво целе Србије.

Графикон 1. БДП по глави становника, 2010.

С друге стране, БДП општине Пирот он има знатно већу вредност у односу на суседне општине Пиротског округа. Према новом методолошком концепту Републичког завода за статистику, категорија националног дохотка, као и домаћег бруто производа се не води на нивоу локалних самоуправа после 2005. године.

Међу показатељима достигнутог привредног раста издваја се друштвени производ који је 2002. године износио 5.281.302.000,00 динара, односно 83.830.190,00 евра. На нивоу општине Пирот друштвени производ по глави становника 2002. године износио је 82.779,00 динара или 1.315,00 евра и био знатно већи од вредности истог у региону.

Индустрија има и највеће учешће у БДПу које је 2001. године износило 43,78%, а затим следе пољопривреда, трговина, саобраћај, грађевинарство, итд. У радно интензивној привреди у којој преовлађују ниско акумулативне гране, структура запослених је неповољна, јер велики део радне снаге чине ПКВ и КВ радници.

Од укупне општинске популације 3,7% спада у пољопривредно становништво. Четвртина овог становништва (24,5%) је неактивна, а жене чине 62,6% овог неактивног, издржаваног пољопривредног становништва. У општини Пирот регистровано је 4046 пољопривредних газдинстава. Од укупног броја регистрованих газдинстава тек је 36% регистровано на жене. Ова регистрована газдинства располажу са 13811ха земљишта.

ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ У ПИРОТСКОЈ ОПШТИНИ

Економску базу општине чини индустрија чије је учешће у укупном друштвеном производу привреде било доминантно и повремено прелазило и 50 %. На територији општине Пирот послује 469 предузећа. Посматрајући укупан број предузећа, највећи број их је сектору Трговине (38.5%), потом следе Прерађивачки сектор (24.3%), Грађевинарство (7.2%), Саобраћај и ускладиштење (7%) , Пољопривреда, шумарство и рибарство (6.5%), итд.

Према подацима из 2011.године величина предузећа на територији општине налази се у следећем односу:

- Велика 3,7%
- Средња и 16,6%
- Мала 79,7%.

Посматрајући укупан број предузећа, највећи број их је сектору:

- Трговине (38.5%),
- Прерађивачки сектор (24.3%),
- Грађевинарство (7.2%),
- Саобраћај и ускладиштење (7%) ,
- Пољопривреда, шумарство и рибарство (6.5%), итд

У оквиру средњих предузећа заступљене су: индустрија, трговина, грађевинарство, угоститељство. У оквиру малих предузећа заступљене су кожарска, текстилна, прехранбена индустрија. Највећи број малих предузећа у општини су из приватног сектора и то махом регистрованих за производњу и трговину на велико и мало и увоз- извоз.

Подаци који се односе на процес приватизације предузећа из пиротског округа за период од 2002. до 2009. године, указују на следеће:

- Укупно је приватизовано 23 предузећа са подручја пиротског округа, при чему је највећи број (14 предузећа) из општине Пирот
- Укупан износ остварен кроз ове трансакције је око 5.500.000 €
- Број запослених који раде у предузећима која су добила приватног власника износи приближно 5.000 (од тога је више од половине из компаније Први Мај, која је уједно и продата за највећи износ)
- Процес промене власништва је обављен у различитим областима пословања, тако да су најзаступљеније делатности – трговина, угоститељство, прехрана, грађевинарство, производња боја и лакова, текстилна, ветеринарска, као и информативна делатност
- Број запослених са високом стручном спремом износи око 3% (150 запослених), што указује да се ради о превасходно радно интензивним процесима који се одвијају у предузећима која су била предмет приватизације
- Изузимајући наведену приватизацију Првог Маја, највећи број преосталих предузећа је купљен од стране физичких лица, домаћих послодаваца, тако да није дошло до значајнијег прилива капитала и технологија из иностранства.

Поред домаћег тржишта, пиротска привреда усмерена је на извоз у земље Европске уније, Русије, Сједињених Америчких Држава. Највећи извозници су "Tigar Tyres", "Тигар а.д.", "Први мај", „Слободна зона Пирот“ , а у мањем обиму и друга мала и средња предузећа.

Највећи страни инвеститор је француски „Michelin“ који је докапитализацијом у „Tigar Tyres“—у постао већински, а потом и 100% власник.

Предузетништво у Пироту има дугу традицију и представља развојну шансу општине Пирот, а с друге стране од великог је значаја за упошљавање лица која су у периоду транзиције и структурног прилагођавања привреде остала без посла. Број предузетника из године у годину је стално растао. Примера ради на територији општине Пирот 2008. године било је регистровано 1.311 предузетника, 2009. године 1.347, на крају 2010. године 1373, а у новембру 2011. године регистровано је 1513 предузетника, што представља најизраженије повећање у последњих неколико година.

	2008	2009	2010	2011
регистрованих предузетника	1.311	1.347	1.373	1.513

Посматрајући укупан број предузетника према структури делатности долази се до сазнања да све врсте трговина обухватају највећи број предузетника, чије је учешће у укупном броју готово 20%, а потом следи угоститељство са учешћем од 6,7%, фризерски и козметички салони са 4,1%, аутомеханичарске радње са 4%, итд.

ЗАПОСЛЕНОСТ У ОПШТИНИ ПИРОТ

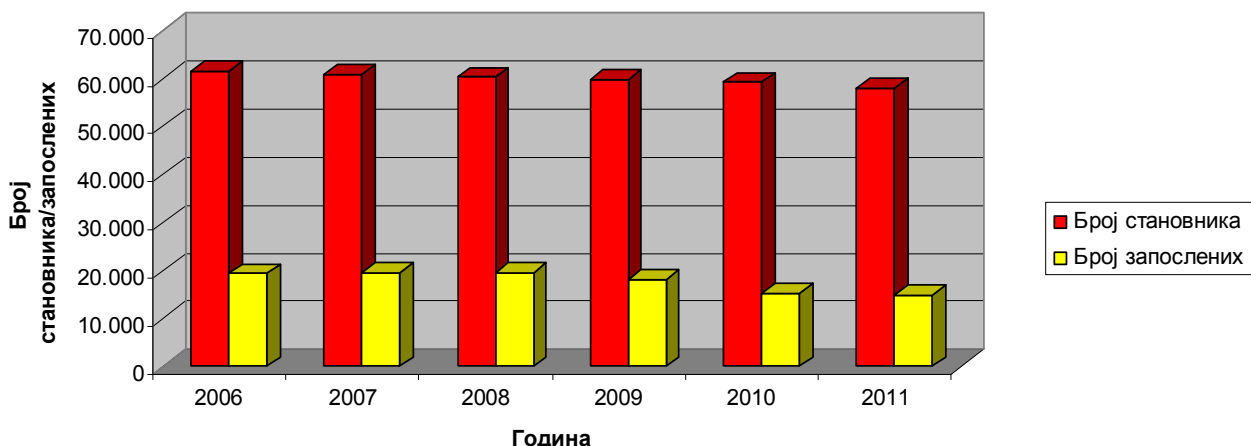
Број запослених је свакако један од најзначајнијих критеријума за оцену развоја сваке општине или града. Број запослених се у општини Пирот у периоду од 2006-2011.године константно смањивао, при чему након 2009. године долази до осетнијег смањења броја запослених.

Табела 11 – Кретање запослености у Општини Пирот у периоду од 2006-2011. године

Опис \ Година	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Број становника	61.578	60.966	60.376	59.825	59.236	57.911
Број запослених	19.323	19.507	19.541	18.108	15.248	14.899
Процент запослених у односу на укупан број становника	31.37	32.31	32.37	30.27	25.74	25.73

Графикон 10 –Кретање запослености у Општини Пирот у периоду од 2006 – 2011. године

Кретање запослености у Општини Пирот у периоду од 2006 – 2011. године

Извор: Републички завод за статистику-АРС

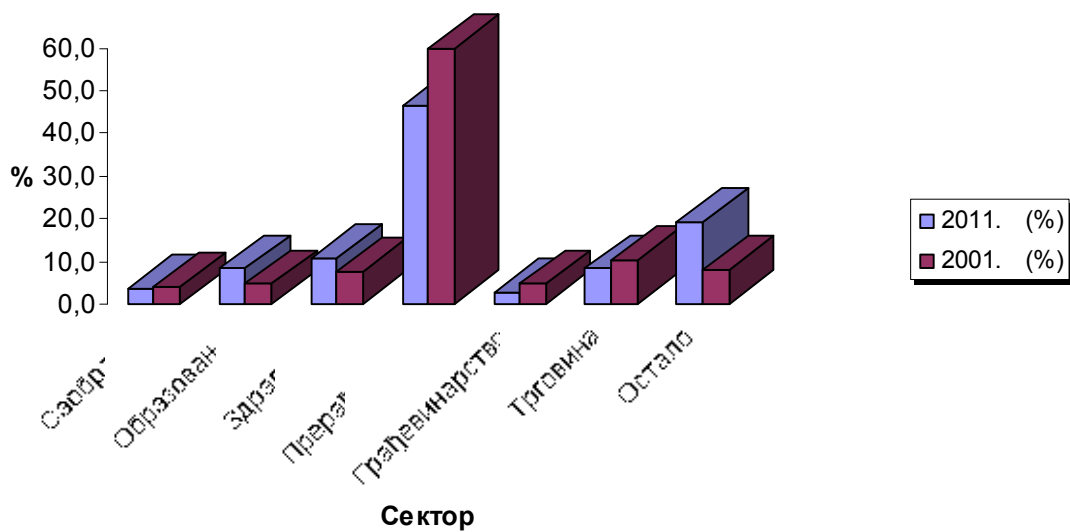
Према подацима Републичког Завода за статистику, можемо уочити да је у приватним фирмама на територији општине Пирот, близу 50% запослених радило у прерађивачком сектору. Међутим, када поредимо тај податак са 2001. годином уочава се значајније смањење запослених у тој области. Процент запослених у осталим секторима је остао на приближно истом нивоу, али је укупан број запослених драстично смањен.

Табела 12 - Упоредни приказ запослених по секторима 2011. и 2001. године

Назив сектора	2011. (%)	2001. (%)
Саобраћај	3,7	4,1
Образовање	8,3	4,8
Здравство	10,9	7,8
Прерађивачки	46,6	60,0
Грађевинарство	2,8	4,8
Трговина	8,3	10,5
Остало	19,4	8,0

Графикон 11 - Упоредни приказ запослених по секторима 2011. и 2001. године

Упоредни приказ запослених по секторима 2011. и 2001. године

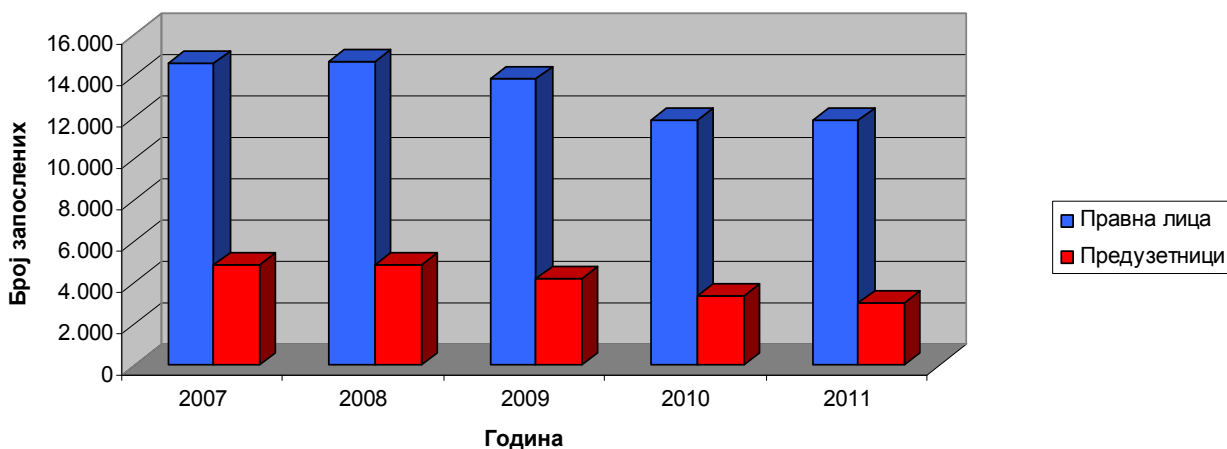
Извор: Републички завод за статистику

Табела 13 – Број запослених код правних лица и предузетника у општини Пирот, 2007-2011.

	2007	2008	2009	2010	2011
Правна лица	14.601	14.687	13.922	11.856	11.852
Предузетници	4.906	4.854	4.186	3.392	3.047

Графикон 12- Број запослених код правних лица и предузетника у општини , 2007-2011.

Број запослених код правних лица и предузетника у општини , 2007-2011.

Извор: Републички завод за статистику

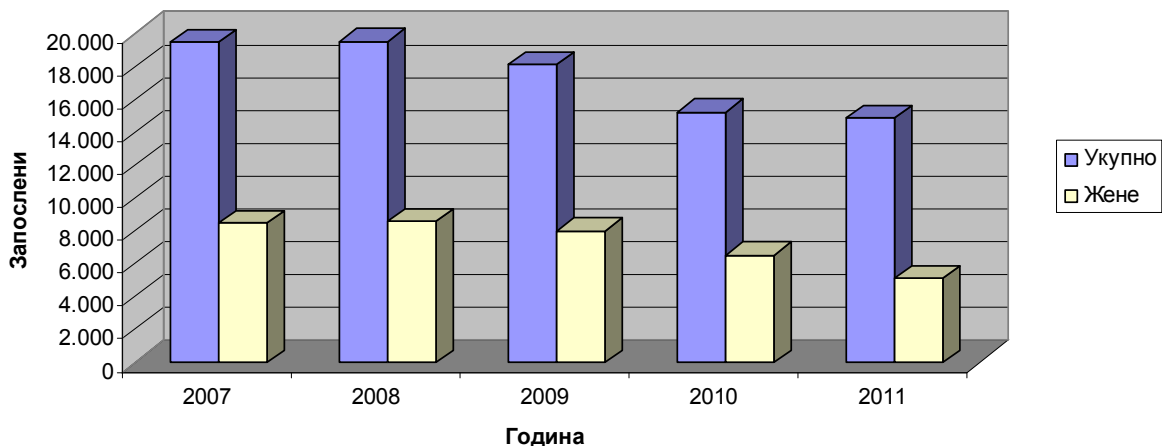
Анализирајући податке из табеле 13 може се уочити да се однос броја запослених који раде код правних лица и оних који раде код предузетника, одржавао на приближно истом нивоу, те да се сразмерно смањиво број запослених код правних лица, односно, предузетника. Израженије смањење њиховог укупног броја бележи се након 2009. године.

Табела 14 – Учесће жена у укупној запослености општине Пирот, период 2007-2011.

Број запослених	2007	2008	2009	2010	2011
Укупно	19.507	19.541	18.108	15.248	14.899
Жене	8.464	8.561	8.000	6.533	5.128
%	43,39	43,81	44,18	42,84	34,42

Графикон 13 - Учешће жена у укупној запослености општине Пирот, период 2007-2011.

Учешће жена у укупној запослености општине Пирот, период 2007-2011.

Извор : Републички завод за статистику

У периоду од 2007-2010. године учешће жена у укупној запослености се одржавало на приближно истом нивоу, и то у распону од 42-44%. Међутим, у 2011. години долази до драстичне промене у структури запослених, тако жене чине свега 34% од укупног броја запослених, или другим речима сваки трећи запослени је женског пола.

Стопа формалне запослености становништва радног узраста (15-64) је 38,8% што је изнад републичког просека од 36,2%. Стопа се односи на формалну запосленост, односно становништво запослено у привредним друштвима, предузедима, установама, задругама, организацијама, као и регистроване предузетнике и лица запослења код њих и односи се само на удео формално запослених међу становништвом старим 15 и више година. Када се упореди са истом стопом за Србију, вредност ове стопе указује на нешто виши ниво формалне запослености у општини. Тај виши ниво формалне запослености не дугује се сектору предузетништва, јер је удео предузетника/ца и код њих запослених лица нижи од просека за Србију. Доступни подаци не пружају прецизне увиде у структуру запослености у општини између јавног и приватног сектора, па се не може поуздано закључити да ли ова релативно надпросечна формална запосленост потиче од већег удела запослених у јавним предузедима и локалним државним институцијама. Процена је да у сивој економији ради преко 10% од укупног броја запослених.

ГЛАВНИ ПОСЛОДАВЦИ И СЕКТОРИ ЗАПОШЉАВАЊА

Економску базу општине чини индустрија чије је учешће у укупном друштвеном производу привреде увек било доминантно и повремено прелазило 50%. Највећа предузећа су "Tigar tyres" са 2.500 запослених, "Тигар АД" са 2.000 запослених, и Индустрија одеће "Први мај" са око 1.500 радника. У индустрији ради и највећи број радника— око 15% укупног становништва. Међутим, оно што је реалност је да у општини има доста фабрика које због последица лоше спроведене приватизације не раде.

Међу значајнијим малим и средњим предузећима у општини Пирот издвајају се „Благоје Костић-Црни Марко“, „Гали“, „Кар-мод“, „Златко Јовановић“, „Мустанг“, „Пексим“, „Јупитер“, „Магмонт“, итд.

Приметно је као и на навоу целе Србије да је држава и даље највећи послодавац са готово 30% запослених у државној управи, локалној самоуправи, јавним предузећима и установама и другим субјектима које се финансирају из буџета како општинског тако и државног.

Структура запослених у 2010.

Запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и друге организације)	пољопривреда, шумарство и водопривреда	0,9
	рибарство	0,1
	вађење руда и камена	0
	прерађивачка индустрија	35,6
	производња ел.енергије, гаса и воде	2,1
	грађевинарство	3,1
	трговина на велико и мало, поправка	6,2
	хотели и ресторани	0,5
	саобраћај, складиштење и везе	4
	финансијско посредовање	1
	послови с некретнинама, изнајмљивање	3,7
	државна управа и социјално осигурање	3
	образовање	6,2
	здравствени и социјални рад	8,7
	др. комуналне, друштвене и личне услуге	2,7
Приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих	22,2	

АД „Слободна зона“ Пирот као инкубатор развоја малог и средњег бизниса има велики утицај на привлачење страних инвестиција. Општина је дала значајне подстицаје за развој бизниса у зони, ослобађајући инвеститоре од такси приликом добијања грађевинских дозвола, планске документације, прикључака на инфраструктуру, итд. Погодности за пословање у оквиру Слободне зоне огледају се и у ослобађању следећих плаћања: царине, ПДВ-а на енергенте, пореза на добит корпорације, дела пореза на зараде и имовину.

Општина Пирот је тренутно власник око 13.5% акција у зони и то је најбољи облик јавно-приватног партнерства. Тренутно се улажу и заједнички напори на изградњи Интермодалног терминала чији је циљ постојање инфраструктурно опремљеног логистичког терминала са потребном опремом у заједничком власништву партнера.

ТРАЖЊА ПОСЛОДАВАЦА ЗА ОДРЕЂЕНИМ СТРУКАМА

Број регистрованих потреба по којима су послодавци из пиротског округа тражили посредовање Националне службе за запошљавање, у децембру 2010. године износи 53 лица.

Поребе за радном снагом током децембра 2011 године:

Делатности	Понуда на тржишту	Поребе за радном снагом
Прерађивачи хране и пића		
Шумарство и обрада дрвета	507	3
Шумари	168	1
Машинство и обрада метала	37	1
Механичари и машинисти	1248	1
Електротехника	132	1
Занимање рачунарске технике	453	1
Хемија, неметали и графичарство	37	1
Гумари и пластичари	381	12
Текстилство и кожарство	302	12
Произвођачи одеће	1326	6
Геодезија и грађевинарство	751	6
Грађевинари	191	2
Занимање друмског саобраћаја	141	2
Трговци	203	2
Занимања угоститељства и туризам	603	9
Менаџери и организатори	385	1
Економисти	41	1
Правници	675	4
Васпитачи и наставници	192	1
Природно математичка занимања	302	1
Сценски уметници, музичари	280	1
Медицинари	10	1
Стоматолози	209	2
Нераспоређени	40	1
	5158	3

Пријављене потребе за радницима у Пироту у 2011 години по месецима износе:

Месеци	Потребе за радном снагом
I	9
II	13
III	51
IV	65
V	11
VI	34
VII	56
VIII	55
IX	33
X	159
XI	23
XII	34
Σ	543

Пријаву потребе за запошљавање подноси послодавац који има слободан посао и жели да му Национална служба посредује у запошљавању. Не постоји обавеза послодаваца да достављају Националној служби за запошљавање пријаву о слободном радном месту. Највише потреба послодаваца исказано је за следећим занимањима, а то су: Гумари и пластичари, Произвођачи одеће, Обућари, Економисти, Трговци, итд.

ПОНУДА НА ТРЖИШТУ РАДА

На крају октобра 2011. године на нивоу округа регистрована су 13.970 лица која траже запослење, од чега је 50.74% или 7.089 жена. Структура лица која траже запослење је следећа: 13.156 незапослених (активних) лица, 772 лица привремено је неспособно или неспремно за рад, 14 лица која су запослена, а траже промену запослења, 28 других лица која траже запослење, и нема лица којима мирују права по Закону.

У општини Пирот од 7.727 незапослених, 3962 је жена или 51.3%. Посматрајући податке Националне службе за запошљавање-филијале Пирот за октобар месец 2011. године, а имајући у виду укупан број лица која траже посао према образовној структури, може се уочити да је образовна структура становништва јако неповољна. У укупном броју становништва са било каквим образовањем која траже посао 34% је са основним, 53% са средњим, а 13% са вишим и високим образовањем

Учешће у регистрованој незапослености, посматрано према годинама старости незапослених, приказано је у следећој табели.

Незапослена лица према годинама старости

Године	Број лица	%
15-19	202	2.76
20-24	763	10.43
25-29	970	13.26
30-34	823	11.25
35-39	814	10.92
40-44	835	11.12
45-49	952	13.01
50-54	1022	13.97
55-59	696	9.51
60-65	240	3.77
Укупно:	7317	100

*извор

Када је реч о категорији теже запошљивих лица, можемо рећи да у односу на укупан број незапослених лица 26.45% чине незапослени старости од 15 до 30 година, а 39.77% чине незапослени старији од 45 година. У 2011. години 52 инвалида је добило посао.

Према подацима НСЗ-а из октобра месеца 2011. године квалификације, односно, занимања која су тржишту рада понуђена у највећем обиму су следећа: Произвођачи одеће (заступљеност 10.1% у укупном броју незапослених), Економисти (заступљеност 9.1% у укупном броју незапослених), Обрађивачи метала (заступљеност 8.9% у укупном броју незапослених), Трговци (заступљеност 8.2% у укупном броју незапослених), Прерађивачи хране и пића (заступљеност 6.8% у укупном броју незапослених), итд.

Образовна структура незапослених са евиденције НСЗ у општини Пирот 2011

УКУПНО	Укупно	Жене
		7.727
I степен стручне спреме	2.686	1.315
II степен стручне спреме	234	116
III степен стручне спреме	2.047	887
IV степен стручне спреме	1.781	1.032
V степен стручне спреме	35	9
VI-1 степен стручне спреме	472	314
VI-2 степен стручне спреме	63	38
VII-1 степен стручне спреме	406	250
VII-2 степен стручне спреме	3	1

*Извор НСЗ

Када говоримо о I степену стручне спреме говоримо о лицима без занимања и стручне спреме којих је 2686 на евиденцији НСЗ и представљају 34% незапослених.

Са другим степеном СС највише је следећих занимања на евиденцији НСЗ.

Занимање	Број
Помоћник бравара	39
Помоћник лимара	38
Помоћни дактилограф	32
Шивач текстила	24
Помоћник конфекционара	20
Помоћник израђивача горњих делова обуће	13
Ћилимар	12

*Извор НСЗ

Ових лица укупно је 234 што је 3% незапослених са евиденције.

На евиденцији НСЗ филијале Пирот на територији општине Пирот евидентирано је 2047 лица са трећим степеном СС, што је око 27% од укупног броја пријављених. Највећа понуда је дата у наредној табели.

Занимање	Број
Кројач текстила	211
Продавац робе свакодневне потрошње	193
Прелац	189
Млекар	174
Металостругар	86
Механичар за алатне машине	72
Конфекционар гумарских производа	72
Бравар	70
Столар за монтажу, оправке и одржавање	67
Кувар једноставних јела	66
Гумар и пластичар (III ССС и КВ)	65
Аутомеханичар	61
Келнер	57
Кожар	45
Електромонтер енергетских машина и уређаја	42
Електроинсталатер	32
Молер - фарбар	31

*Извор НСЗ

Што се тиче четвртог степена СС на евиденцији НСЗ за територију општине Пирот у 2011. години је било укупно 1781 лице, што је 23% од укупно евидентираних.

Занимање	Број
Економски техничар (IV CCC)	267
Матурант гимназије (IV CCC)	208
Продавац (IV CCC)	106
Прехрамбени техничар и техничар за биотехнологију (IV CCC)	101
Машински техничар - конструктор (IV CCC)	92
Техничар одржавања електронских сигнално - сигурносних уређаја	75
Полимериста	67
Конфекционар текстила	52
Медицинска сестра	42
Учитељ и сарадник у настави	38
Текстилни техничар (IV CCC)	36
Књиговођа	33
Техничар за технологију гуме и пластике (IV CCC)	31
Универзални металостругар	26
Грађевински техничар (IV CCC)	26
Комерцијални техничар	25

*Извор НСЗ

Са петим степеном СС на евиденцији је 35 лица. Предњаче инструктори вожње и кројачи и конфекционари специјалисти.

Незапослених са VI-1 степеном је евидентирано 472, што је 6% укупног броја на евиденцији. Највише је економиста и васпитача.

Занимање	Број
Економиста за финансије, рачуноводство и банкарство (VI- 1 CCC)	97
Васпитач предшколске деце	75
Правник (VI - 1 CCC)	40
Инжењер прехрамбене технологије (VI - 1 CCC)	31
Наставник разредне наставе	28
Инжењер технологије за производњу одеће (VI - 1 CCC)	18
Економиста за робни промет у трговини (VI - 1 CCC)	17
Машински инжењер (VI - 1 CCC)	15
Инжењер технологије текстилства (VI - 1 CCC)	15
Економиста за туризам и виши угоститељ (VI - 1 CCC)	13
Комерцијалиста	11

*Извор НСЗ

Са VI-2 степеном СС је 63 лица (0,8%) на евиденцији. Највише је струковних економиста и струковних васпитача

НСЗ је евидентирала 406 незапослених са VII-1 степеном СС, што је око 5% укупног броја. На челу листе, према броју, су дипломирани економисти, правници и доктори медицине.

Занимање	Број
Дипломирани економиста за општу економију, банкарство и финансије	76
Дипломирани правник / Дипломирани правник - мастер	35
Доктор медицине	35
Дипломирани инжењер за производни менаџмент	19
Професор физичке културе	16
Хемичар / Дипломирани хемичар - мастер	11

*Извор НСЗ

На евиденцији се налази и три лица са VII-2 степеном СС.

Табела. Незапослено становништво - Показатељи незапослености	%
Удео незапосленог становништва у становништву радног узраста	19,6
Стопа дугорочне незапослености	13,0
Стопа веома дуге незапослености	8,9
Удео корисника програма запошљавања у укупном броју пријављених на НСЗ	29,2

Tabela 5. Korisnici programa zapošljavanja NSZ prema tipu mere/programa

Korisnici programa za zapošljavanje NSZ	Ukupan broj korisnika
Nefinansijske mere	
Selekcija za dodatno obrazovanje i obuku	63
Obuka aktivnog traženja posla ATP-1	321
Trening samoeфикаsnosti ATP-2	147
Informisanje i savetovanje za razvoj preduzetništva	846
Obuka „Instruktivna obuka put do uspešnog preduzetnika“	271
UKUPNO	1648
Finansijske mere	
„Program prva šansa 2010.“	177
Subvencija za samozapošljavanje	43
Subvencije za otvaranje novih radnih mesta	168
Isplata novčane nadoknade u jednokratnom iznosu	1
Zapošljavanje rizičnih grupa	61
Zapošljavanje lica sa invaliditetom	2
Javni radovi	108
Obuke za tržište rada	49
UKUPNO	609

Образовни ресурси, Анализа недостајућих образовних и радних вештина

У Пироту постоје 4 основне, 5 средњих, Висока струковна школа за образовање васпитача и специјална школа Младост за основно и средње образовање. Стопа уписа основног образовања у Пироту је 96,7%. док је стопа уписа у средње школе врло висока и износи 92,5% (88,3% у Републици).

ОШ „8. септембар“ у Пироту основана је 1961. године и почела је са радом 05.09. исте године. Тада је имала 20 одељења у матичној школи а припојена су јој и издвојена одељења у Пољској Ржани, Држини, Камику, Беровици, Присјану и Церев Делу. Данашња школска зграда рађена је етапно. Коначни изглед школска зграда са пратећим објектима добила је 1976. године. Године, 1991. матичној школи је припојена Основна школа „Братство и Јединство“ из Сукова са издвојеним одељењима у Петровцу, Војнеговцу, Чиниглавцима, Срећковцу и Обреновцу.

Данас ОШ „8. септембар“ има 56 одељења и 1246 ученика који су распоређени у 14 издвојена одељења у селима са 117 ученика и 42 одељења у матичној школи са 1129 ученика. У школи је запошљено 122 радника од тога 92 ради у настави, 10 радника чине руководство и администрацију и 20 радника чине помоћно и техничко особље.

Ученицима су на располагању кабинети, учионице, библиотека, медијатека, физкултурна сала, терени за мале спортове, трпезарија, школски разглас и остале пратеће просторије. Образовно-васпитни рад се изводи у две смене парној и непарној. Редовна настава почиње за преподневну смену у 800 часова, а за поподневну смену у 1330 часова.. Поред обавезних предмета у школи се изучавају и изборни предмети: лепо писање, чувари природе, народна традиција, грађанско васпитање, верска настава и информатика и рачунарство. Школа посебну пажњу поклања друштвеним, техничким, хуманитарним, спортским и културним активностима, а Ученички парламент, Дечји савез, Подмладак црвеног крста и Извиђачи активно учествују у животу и раду школе. Школа је добитник при знања „Вук Караџић“ са златником за допринос у унапређивању образовања и васпитања.

Најстарија и највећа основна школа на територији општине је школа **Вук Караџић**. Основана је 1815. године. Школске 2011/12 уписано је 1235 ђака, а од тога 1097 у матичној школи у Пироту. Укупан број запослених је 135 од којих 97 раде у настави. Образовно васпитни рад се одвија у две смене а поред обавезних предмета изучавају се и изборни.

Основна школа Душан Радовић је основана 1964. године. Школске 2011/12 уписано је 699 ђака, а матичну школу похађа 628 ученика. У настави ради 66 просветних радника, док је укупан број запослених 100. Опремљеност школе савременом ИТ је одлична. У току 2010/11 године више ученика је имало учешћа на Републичким такмичењима.

Основна школа Свети Сава је основана 1927. године. Укупан број ђака је 999 а матичну школу похађа 818 ученика. Укупан број запослених је 108, а њих 72 чини наставни кадар. Опремљеност школе је одлична: 46 компјутера, 10 лаптопа, 5 видео бима, 3 кабинета за информатику. Светосавске награде 2012. године добили су : Актив

учитеља првог разреда, Актив учитеља четвртог разреда, Актив наставника енглеског и француског језика и награда професора српског језика.

Најугледнија и најзначајнија образовна институција у овом крају је пиротска **Гимназија**, основана 1879. године. Зграда Гимназије, у којој она делује и данас, изграђена је и отворена за професоре и за ђаке 1907. године. Укупан број ученика је 385 распоређених у три образовна смера: друштвено језички, природно математички и информатички. Школа броји 70 запошљених. Опремљеност школе је одлична у кабинетима за информатику, биологију, хемију, физику и језике. Школа поседује и велику свечану салу, као и салу за фискултуру. Има активну сарадњу са школама у Француској и Русији.

Економска школа је основана одлуком народног одбора Среза Пирота 26. маја 1956. године под именом Средња економска школа. У овој школи је запослено 49 наставника, поред њих на осталим пословима раде још 16 радника. Образовни профили су: **Економски техничар** (четврти степен) је занимање са дугогодишњом традицијом у школи. План и програм овог образованог профила је претрпео ревизију тиме што су одбачени многи опште-образовни предмети и појачани стручни предмети у свом обиму и квалитету. **Финансијски администратор** (четврти степен – оглед) Избором овог профила ученици стичу знања и вештине у свим сегментима финансијско-рачуноводствених послова: обављања платног промета, спровођења свих облика књиговодствених евиденција, праћења и контроле пословања предузећа, утврђивања резултата, састављања извештаја, израде различитих врста обрачуна и калкулисања. **Комерцијалиста** (четврти степен – оглед) Избором занимања комерцијалиста ученици стичу знања о пословима свих сектора велетрговинског и спољнотрговинског предузећа у оквиру следећих уже стручних предмета: трговина, рачуноводство у трговини, организација набавке и продаје, спољна трговина, међународна шпедиција, обука у виртуелном предузећу. **Кулинарски техничар** (четврти степен). Смер кулинарски техничар је најмлађи смер у школи. Прва генерација ученика уписана је школске 2010/2011 године. Током школовања акценат је на стручним предметима чије је савладавање неопходно за рад у кухињи. **Кувар** (трећи степен) Куварски посао се састоји у припремању свих врста топлих и хладних јела. То подразумева одабир и припрему намирница, одређивање технологије припремања хране (кување, печење, пржење и друго), као и припрему за послуживање јела. **Конобар** (трећи степен) Школзовани конобари су међу онима који данас брзо долазе до посла.

Школа је у школској 2007/08. години од стране ГТЗ-а награђена новчаном наградом за постигнуте резултате (3. место у Србији) у огледном профили финансијски администратор. Све просторије за наставу су опремљене адекватним намештајем, свака за по 36 ученика, као и остале просторије. Физички и хемијски кабинет имају лабораторијску опрему, инсталацију и уређаје за извођење експерименталне наставе и вежбе. Настава трговинског пословања се изводи у посебно опремљеном кабинету као и настава куварства и услуживања. Набављена је опрема: бежично умрежење и приступ интернету у школи и школском дворишту, двојни видео надзор, 2 ЛЦД телевизора а у плану је да се поставе још 5 таква телевизора у учионицама. Шеснаесто ученика Економске школе из Пирота је октобра 2011. боравило са својим професорима и директором у посети партнерској школи у граду Швецингену, у немачкој покрајини Баден – Виртемберг. У оквиру посете, ђаци су осмислили и реализовали заједнички школски пројекат „Упоредне културе“. У оквиру планираног програма, ученици су посетили чувени универзитетски центар, град Хајделберг, град Манхајм, као и погон компаније „Јохн Деере“ у том граду. Посета је истовремено наставак успешне сарадње успостављене међу овим школама, након претходне посете ђака школе “Карл Теодор” из Швецингена Пироту, јуна 2012. године.

Данашња **Техничка школа** почела је са радом са, само, 2 наставника и 12 ученика а данас има 102 запослена радника. Основана је 30. септембра 1878. године. Усклађивајући рад са потребама пиротске привреде, трговине и занатства, израсла је у највећу средњу школу на подручју округа Пирот, која је, у неким периодима, имала и до 37 одељења са око 1200 ученика. Школске 2011/12 уписано је 707 ученика. Основана крајем 19. века, нацивела је 20. и ушла у 21. век као школа са највећим бројем струка и занимања. При упису у ову школу, ученици се могу определити за три подручја рада: машинство и обрада метала, електротехника и саобраћај. Сва подручја рада имају занимања са трогодишњим и четворогодишњим школовањем. Опремљеност школе је одлична: кабинет информатике и рачунарства располаже са 48 рачунара.

Млекарска школа са домом ученика „Др. Обрен Пејић“, у Пироту је средња сртучна школа која образује кадрове у области производње и прераде хране при чему је узе специјализована за кадрове млекарске индустрије. Школа је основана крајем 1945 године. Данас има 220 ученика и 81 радника. У радионицама млекарске школе изводе се практична настава са циљем обучавања ученика за потребе млекарске, пекарске и индустрије меса, као и преквалификација и доквалификација одраслих. За допринос о образовању у 2005. године, Министарство просвете и спорта, доделило је сколи Светосавску награду. У млекарској школи се стице образовање за образовне профиле прехранбени техничар (у четворогодишњем трајању) и прерађивач млека, пекар и месар (у трогодишњем трајању)

Средња стручна школа постоји од 26. маја 1993. год., када је Влада Републике Србије донела одлуку о оснивању Грађевинско – технолошке школе за образовање кадрова ИИИ и ИВ степена стручне спреме, за подручја рада потребних Пироту и околини: геодезија и грађевинарство, хемија и неметали. Овај дан је касније Школски одбор прогласио Даном школе. У школској 2010/11 год. школа има једанаест одељења са 296 ученика. Интересовање ученика и родитеља за занимања у овој школи не јењава, јер се свршени ученици наше школе брзо запошљавају.

Специјална школа Младост за основно и средње образовање (први разред средњег образовања) је основана 1972. Године. Школа броји 43 запослених а школске 2011/12 године уписано је 164 ученика. Школа је добитник признања Вук Карадић са сребрњакком. Опремљена је са 20 компјутера.

Педагошка академија у Пироту је основана 2. фебруара 1973. године и данас носи назив **Висока школа струковних студија** за образовање васпитача. Основна делатност школе је образовање васпитача студија првог степена са високом школском спремом у трајању од три године (шест семестара). Наставни кадар чине 24 запослених професора, предавача, сарадника и асистената од којих је 6 доктора наука, 9 магистара ,и 1 специјалиста. Ненаставни кадар чине 12 запослених на осталим пословима.

Regulativno okruženje

Preporuke za stimulisanje zapošljavanja od strane lokalne Kancelarije za mlade Pirot i Lokalne smouprave sa podrškom ZIP Centra po registraciji i uspostavljanja

Ekonomska aktivnost i zapošljavanje u opštini Pirot

ŠTA OPŠTINA RADI?

Zakon o lokalnoj samoupravi kaže da je jedna nadležnosti Opštine da donosi programe i sprovodi projekte lokalnog ekonomskog razvoja i stara se o unapređenju opšteg okvira za privređivanje u jedinici lokalne samouprave; Shodno tome Opština Pirot je u proteklom periodu uložila velike napore da unapredi lokalni ekonomski razvoj i obezbedi pogodnu klimu za početak rada novih firmi i privlačenje investicija. Opština Pirot je donela strategiju Lokalnog ekonomskog razvoja, aktivno učestvuje u radu Slobodne zone pirot, nudeći olakšice firmama koje rade u Slobodnoj zoni, otvara inkubatore razvoja, saraduje sa Nacionalnom službom za zapošljavanje i organizacijama koje pomažu razvoj preduzetništva.

STRATEGIJA LOKALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA

Strategija lokalnog ekonomskog razvoja Pirota je najvažniji dokument u oblasti ekonomskog razvoja opštine. Namenjena je ostvarenju održivog privrednog razvoja koji će obezbediti konkurentnost i bolje ekonomske rezultate privrede, privlačenje kapitala i direktnih investicija, podizanje životnog standarda stanovništva, kao i stvaranje pogodne infrastrukture i drugih uslova koji podstiču privredni razvoj lokalne zajednice, ali i čitavog pirotskog okruga.

Strateška vizija lokalnog ekonomskog razvoja opštine Pirot je obezbeđenje uslova koji omogućuju **ostvarenje najpovoljnijeg ekonomskog ambijenta** u cilju zadovoljavanja interesa stanovništva i investitora:

- stvoriti najpovoljnije uslove za priliv direktnih stranih i domaćih investicija kroz korišćenje različitih instrumenata, a posebno kroz sinergiju pogodnosti za poslovanje industrijskog parka i slobodne zone
- efikasno koristiti set pogodnosti za poslovanje, namenjenih prvenstveno proizvodnim aktivnostima u cilju povećanja uposlenosti:
 1. paket olakšica, subvencija i pogodnosti Vlade Srbije
 2. paket olakšica i poreskih oslobađanja grada Pirota
 3. pogodnosti za poslovanje koje omogućava Zakon o slobodnim zonama
- koristeći dobar geostrateški položaj unaprediti infrastrukturu u skladu sa razvojem opštine i potrebama investitora
- stvaranje najpovoljnijih prostornih uslova:
 1. uslovi za gradnju
 2. infrastruktura i tehnički uslovi
 3. održavanje i obezbeđenje prostora
- ustanoviti brzu i efikasnu opštinsku administraciju
- uspostavljanje dinamičnog sistema koji će svake godine povećavati

- atraktivnost opštine, ukupne performanse i reagovati efikasno na promene razvijati jak partnerski odnos između privatnog i javnog sektora
- usklađivati sistem obrazovanja s potrebama privrede
- podrška razvoju novih, profitabilnih proizvodnih programa, zasnovanih na ekološkim principima u skladu sa zahtevima koje nalaže zaštita čovekove okoline i zdravlja
- koristiti prirodne resurse, jačati postojeće i razvijati nove turističke kapacitete
- podsticati i promovisati poljoprivrednu proizvodnju zasnovanu na visokim ekološkim standardima.

Budući da opština danas praktično nema velikih mogućnosti za sopstvene razvojne intervencije investicionog karaktera, to se i razvojna uloga opštine Pirot treba usmeriti prvenstveno na obezbeđivanje neophodnih zemljišnih, komunalno infrastrukturnih i drugih lokalnih uslova koji se ticu same lokacije zone i njenog uspešnog uključivanja u urbano tkivo grada Pirota, kao i na razvoj neophodnih servisnih i drugih pratećih sadržaja.

Iz svega gore pomenutog, u opštini Pirot će u narednom periodu raditi na stvaranju privrednog ambijenta potpuno spremnog da pruži najbolje i međunarodno konkurentne uslove za poslovanje maksimalno oslobađanje od poreza, taksi, carina, doprinosa za izgradnju i drugih nadoknada, aktiviranje tržišta jeftine i poslovno disciplinovane radne snage, kao i objedinjenje zakonske regulative na jednom mestu.

SLOBODNA ZONA PIROT

Slobodna zona je deo teritorije Srbije, posebno ograđen i označen, u kome se obavljaju delatnosti uz bitne olakšice i pogodnosti. Slobodna zona Pirot i Skupština opštine Pirot nude specijalne pogodnosti za poslovanje u okviru razvoja novog koncepta industrijskog parka, logističkog centra i inkubatora razvoja u bescarinskom režimu u Slobodnoj Zoni Pirot. U želji da stvori najpovoljnije uslove za poslovanje i pospeši razvoj preduzetništva Skupština opštine Pirot i Preduzeće za upravljanje Slobodnom zonom Pirot nude u industrijskom parku program posebnih stimulativnih mera.

Pogodnosti za poslovanje u Slobodnoj zoni Pirot

- Izvoz robe i usluga iz zone i uvoz robe i usluga u zonu slobodni i na njih se ne plaća carina i druge dažbine.
- Na uvezenu opremu, mašine i građevinski materijal ne plaća se carina i druge dažbine.
- Porez na dodatu vrednost ne plaća se na unos dobara u slobodnu zonu.
- Porez na dodatu vrednost ne plaća se na pružanje prevoznih i drugih usluga korisnicima slobodnih zona koje su neposredno povezane sa unosom dobara u slobodnu zonu.
- Porez na dodatu vrednost ne plaća se na energente (električna energija, gas, mazut, uglj).
- Pravna lica, proizvodni korisnici slobodnih zona oslobođeni su poreza na dobit - 10% (član 46a).

Specijalne stimulativne mere lokalne samouprave grada Pirota:

A. Za izgradnju u granicama slobodne zone korisnici su oslobođeni od placanja:

- naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta
- naknade za takse i troškove opštinske uprave i izdavanje dokumentacije

(komunalne takse, urbanistička dozvola, saglasnost, odobrenje za gradnju, itd.)

- naknade za izdavanje uslova za priključenje na infrastrukturne mreže
- naknada za izdavanje saglasnosti za priključenje na infrastrukturne mreže
- naknada za priključenje na infrastrukturne mreže.

B. Pri eksploataciji objekata u granicama slobodne zone korisnici su oslobođeni od plaćanja za period od 10 godina od perioda izdavanja upotrebne dozvole za izgrađeni objekat:

- lokalnih komunalnih taksi
- naknade za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta
- naknada za komunalne usluge (50 % od cena za industriju).

C. Opština Pirot je donela Odluku o posebnim pogodnostima za povećanje uposlenosti u Slobodnoj zoni Pirot kroz odobravanje sredstava subvencije po osnovu broja novouposlenih kod korisnika Slobodne zone. 30% pripadajućeg dela poreza na zarade radnika proizvodnim firmama koje uposle 200 i više radnika dodatak novo umanjeње poreza na plate i imovinu

Za rad u slobodnoj zoni opština oslobađa korisnike plaćanja:
50% poreza na imovinu novih korisnika zone

Pogodnosti logističkog centra Slobodne zone Pirot

- Prisustvo carine - carinskog referata u zoni.
- Brza i efikasna procedura uvoza/izvoza.
- Stručno osposobljeno osoblje sa odgovarajućim sertifikatima i licencama
- Terminal za carinske preglede i parking vozila sa službom obezbeđenja
- Set logističkih usluga - organizacija transporta, pretovar, utovar, špeditorske usluge, itd.
- Projekat izgradnje intermodalnog logističkog terminala kao strateški projekat na koridoru 10 predviđa:
 1. proširenje postojećeg carinskog terminala sa odgovarajućom opremom
 2. izgradnju modernog kontejnerskog terminala
 3. izgradnja Ro-La terminala
 4. drumske i železničke usluge pretovara

INDUSTRIJSKI PARK

Industrijski park Slobodne zone Pirot objedinjuje pogodnosti koje pruža Zakon o slobodnim zonama i specijalne povoljnosti za izgradnju i eksploataciju objekata date od strane grada Pirota.

Kao ilustraciju i lajtmotiv svog opredeljenja da razvija poslovanje korisnika u Industrijskom parku Slobodna zona Pirot Industrijski parko promovise pod sloganom "SLOBODNO GRADITE I RADITE".

Vođena osnovnim imperativom - stvaranje povoljnijih uslova poslovanja za svoje korisnike i okruženje u kome se nalazi, Slobodna zona Pirot u svom Industrijskom parku nudi sledeće objedinjene pogodnosti za poslovanje:

a. Poslovanje u bezcarinskom režimu po Zakonu o Slobodnim zonama

b. Specijalne pogodnosti grada Pirot

- izgradnja objekata oslobođena svih dažbina lokalne samouprave
- ekspoatacija objekata bez naknada gradu u periodu od 10 godina

Opština Pirot je donela Odluku o pogodnostima za potencijalne investitore u Industrijskom parku

c. Specijalne stimulatvne mere Slobodne zone Pirot

d. Posebne stimulatvne mere u Industrijskom parku

ZIP CENTAR- BIZNIS INKUBATOR

Prve godine rada predstavljaju težak period za početak svakog preduzeća. Upravljanje rastom i razvojem novih veština u oblastima kao što su računovodstvo, zakoni, propisi i marketing predstavljaju znatan izazov s obzirom da mogu dovesti do propadanja novopokrenutih preduzeća u prvim godinama poslovanja. Najčešći razlog propadanja je taj što su preduzeća morala sama proći kroz sve to bez ičije podrške.

Pomoć malim i srednjim preduzećima, da u početnom periodu prebrode svoje probleme uz podršku biznis inkubatora predstavlja veliku šansu lokalnim agencijama i vlastima da pokažu da su voljni da podrže preduzetnike. Preduzeća koja opstanu u prvim godinama rada obezbeđuju većinu radnih mesta. Biznis inkubatori su kreirani da obezbede lakše osnivanje i podršku malih i srednjih preduzeća i oni obezbeđuju niže zakupnine, poslovne savete kao i savete u vezi sa računovodstvom, pravim pitanjima, marketing i druga pitanja vezana za poslovanje.

Biznis inkubator se sastoji od nekoliko poslovnih jedinica koje su locirane na jednom mestu, unutar jedne zgrade. Ove poslovne jedinice se nude po veoma povoljnim uslovima, uz niske cene i uz veoma povoljne sporazume o zakupu. Inkubator obezbeđuje poslovne savete, obuke i konsalting usluge po povoljnim cenama ili besplatno, zajedničke prostorije kao što su sale za sastanke, zatim opremu i komunalne usluge (telefon, voda, plin, kanalizacija).

Biznis inkubatori su bolji od start-up kredita. Kod start-up kredita preduzetnici dobiju kredit i dalje se snalaze sami, dok biznis inkubator pruža mnogo više. Inkubator pruža usluge koje su od velike pomoći za početnike u privatnim biznisu kao što su povoljna cena zakupa poslovnih prostorija koje su opremljene najsavremenijom IT opremom, besplatna internet, ekonomski i pravni konsalting, komunalne usluge.

Osnivanje poslovnog inkubatora jeste jedan od ciljnih projekata za privredni razvoj Opštine Pirot. Poslovni inkubatori u Srbiji jesu u razvitku i neki od njih su se pokazali kao uspešan način za pomoć novoosnovanim privrednim društvima i nezaposlenim građanima. Jedan od ciljeva je i povezati javni, privatni i civilni sektor u cilju ekonomskog razvoja ceokupnog regiona.

Prvi inkubator u Srbiji osnovan je u Knjaževcu 19.05.2005.godine. Dobar primer biznis inkubacije je poslovno-tehnološki inkubator tehničkih fakultet Beograd u okviru kojeg posluje

11 preduzeća koja se bave sofisticiranim biznisom u raznim oblastima inženjeringa. Inkubator u Vranju je jedan od najvećih u Srbiji sa 2.400 metara kvadratnih.

O projektu ZIP CENTRA PIROT

Projekat ZIP centar mladih zapošljavanje i preduzetništvo u pirotskom okrugu ima za cilj ubrzati ekonomski rast, stvaranje uslova za lako osnivanje i rast preduzeća, otvaranje novih radnih mesta i uspešno poslovanje u tržišnim uslovima. ZIP centar mladih će obezbediti razvoj MSP širom pirotskog okruga, odgovoriti potrebama MSP preduzeća i obezbediti programe za obuku nezaposlenih.

Opšti cilj projekta ZIP centra za mlade jeste ubrzati privredni rast u Pirotskom okrugu podsticanjem otvaranja novih malih i srednjih preduzeća, otvaranjem novih radnih mesta i prilika za zapošljavanje za nezaposlene mlade ljude i poboljšavanje regionalnog okvira razvoja uspostavljanjem ZIP centra mladih i podržavanje umrežavanja lokalnih i regionalnih partnera u javnom, privatnom, akademskom i sektoru civilnog društva.

Specifični ciljevi projekta ZIP centra za mlade jesu: Osnovati ZIP centar mladih kao ključni instrument opštinskog privrednog razvoja koji podržava zapošljavanje i preduzetništvo u Pirotskom okrugu i Srbiji. Drugi specifičan cilj jeste podsticati otvaranje novih preduzeća i konkurentnosti, povećati zaposlenost u Pirotskom okrugu inicijativama za obuku koristeći iskustva i lekcije naučene kroz umrežavanje sa postojećim inkubatorima i centrima za pružanje podrške poslovanju u Srbiji i regionu.

Osnovne ciljne grupe su mala i srednja preduzeća, omladina, preduzetnici i potencijalni preduzetnici, nezaposleni-oni koji traže posao. Krajnji korisnici: novi star-up biznisi i postojeća preduzeća, nezaposleni, 250 učesnika obuke, uključujući zaposlene u malim preduzećima i one koji traže posao ZIP cenatar stanari.

Očekivani rezultati projekta su renovirani fizički objekat ZIP centra mladih koji je opremljen administrativnom opremom. ZIP centar će biti osnovan i funkcionisaće kao objekat za razvoj poslovanja kako bi rešavao poslovne potrebe malih i srednjih preduzeća i onih koji traže posao u Pirotskom okrugu. Centar će nuditi praktične obuke i razvojne aktivnosti kao biznis usluge usmerene na preduzetnike, vlasnike biznisa, menadžere i nezaposlene; takođe će podsticati nove mikro kompanije i pružati podršku postojećim biznisima, uključujući profesionalno savetovanje pojedinaca u Pirotskom okrugu.

Opština Pirot je izradila projektnu dokumentaciju i dobila potrebne građevinske dozvole. Odmah nakon dobijanja granta potrebno je raspisati javne nabavke (nabavku radova) za renoviranje objekta i nabavku (kupovinu) administrativne opreme. Objekat treba završiti devet meseci od dobijanja granta. Dalje aktivnosti na projektu jesu : razviti pravnu formu statusa ZIP centra kao i upravljačkih prava nad istim, tom prilikom potrebno je uključiti što više činilaca iz javnog, privatnog i civilnog sektora. Ovo će biti jedna od bitnijih aktivnosti na osnovu koje će se kasnije i oslanjati održivost ZIP centra

KANCELARIJA ZA LOKALNI EKONOMSKI RAZVOJ

Opština Pirot sprovodi projekat "Osnivanje Zavoda za lokalni ekonomski razvoj Pirot" u partnerstvu sa opštinom Montana, Republike Bugarske. Opšti cilj projekta je da utiče na priliv investicija i porast životnog standarda indirektno od planiranih akcija stručnjaka iz projektnog tima u smislu servisiranja i kontakata sa potencijalnim investitorima, građanima i drugim zainteresovanim stranama. Projekat je finansiran od strane Evropske Agencije za rekonstrukciju (EAP).

Stručna služba Odeljenja za privredu i finansije je u okviru delokruga svojih poslova u 2011. godini realizovala sledeće:

1. Rad na pripremi i realizaciji projekata lokalnog ekonomskog razvoja opštine Pirot,
2. Organizovanje, sprovođenje i praćenje javnih radova na lokalnom nivou,
3. Kontakt sa investitorima i promocija Industrijske zone
4. Pomoć sektoru MSP-a pri apliciranju za kredite „Fonda za razvoj“ i kod ostalih konkursa koje raspisuju državne agencije i ministarstva,
5. Pomoć početnicima u biznisu za dobijanje start-up kredita,
6. Rad na izradi „Lokalnog akcionog plana zapošljavanja za 2012 godinu“,
7. Ažurirane su baze za potrebe KLER-a (baza lokacija, baza preduzeća, profil zajednice...),
8. Promotivne aktivnosti (prezentacije, izrada novog promo materijala, učešće na sajmovima...),
9. Učestvovanje na seminarima i radionicama,
10. Praćenje rada javnih preduzeća, odnosno usvajanje i primena „Programa poslovanja“, isplata zarada, promena cena na koje saglasnost daje lokalna samouprava kao osnivač,
11. Novi poziv za prikupljanje projekata u okviru IPA fondova

1. Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj je radila na nekoliko projekata iz oblasti ekonomskog razvoja opštine Pirot. Realizovan je projekat „Sirevi klaster Jug“, sa ostalim opštinama i gradovima Niškog regiona, u cilju poboljšanja kvaliteta, prodaje i promocije sireva. Pored ovog projekta, počelo se sa realizacijom tri projekta u okviru IPA programa prekogranične saradnje Bugarska - Srbija i to: „Razvoj male sportske i rekreativne infrastrukture u prekograničnom regionu Montana - Pirot“ (izgradnja dečijih igrališta u naselju Tanasko Rajić), „Promocija prekogranične saradnje kroz razvoj socijalno – sportske infrastrukture“ (rekonstrukcija Omladinskog stadiona), kao i „Budućnost je u našim rukama“ (jačanje kapaciteta lokalne samouprave). Takođe počelo se i sa realizacijom projekta „ZIP centar mladih“ (osnivanje centra za zapošljavanje mladih) koji je finansiran od strane RSEDP-a. KLER je tokom godine učestvovala u pripremi projekata Evroregiona, kao i u projektu „Intermodalni transportno logistički centar“ koji će biti izgrađen u Slobodnoj zoni Pirot.

2. Kancelarija za LER je tokom 2011.godine raspisala dva konkursa za organizovanje javnih radova na lokalnom nivou. Na oba konkursa je odobreno ukupno 24 projekta u vrednosti od 5.000.000,00 dinara. Na njima je bilo upošljeno 59 lica sa evidencije NSZ-a. Kompletan nadzor i kontrola realizacije javnih radova vršena je od strane Kancelarije za LER i svi projekti su uspešno realizovani.

3. Tokom godine ostvareni su kontakti sa brojnim investitorima iz različitih oblasti: tekstilna industrija, reciklaža, neprehrambene delatnosti, a sprovedena je i anketa o socio-ekonomskom uticaju prolaska gasovoda kroz teritoriju naše opštine za potrebe firme Bugarska gas. Projekat će se realizovati od 2012-2015. godine. Brojne aktivnosti bile su usredsređene i na promociju

Industrijske zone kroz kontakt sa investitorima putem pisma o namerama. Oktobra je objavljen javni poziv za prodaju zemljišta u zoni zainteresovanim investitorima koji je uspešno realizovan potpisivanjem ugovora početkom 2012 godine.

4. Tokom 2011. godine KLER je pružala stručnu pomoć svim postojećim malim i srednjim preduzećima, kako pri podnošenju zahteva za dobijanje kredita kod republičkih institucija, tako i za dobijanje pomoći i bespovratnih sredstava koje su iste nudile preko određenih konkursa. Najveće interesovanje firmi iz sektora MSP-a postojalo je za sledećim kreditnim linijama Fonda za razvoj: Krediti za preduzetnike, Kratkoročni krediti za privredna društva, Investicioni krediti za privredna društva i Krediti za trajna obrtna sredstva. Što se tiče bespovratnih sredstava, pomoć je pružana najviše po sledećim konkursima: Program podrške razvoju konkurentnosti MSP i Program podrške MSP za jačanje inovativnosti.

5. Svi početnici u biznisu su imali kompletnu podršku i pomoć KLER-a pri apliciranju za Kredite za početnike Fonda za razvoj (start-up kredite), što je podrazumevalo pomoć pri izradi biznis plana, popunjavanju konkursne dokumentacije, pribavljanju odgovarajućeg instrumenta obezbeđenja... Takođe, pružana im je i stručna pomoć po svim pitanjima od značaja za pokretanje sopstvenog biznisa kao što su: poreska politika, registracija firmi, postojanje određenih olakšica i oslobađanja...

6. Tokom 2011. godine Kancelarija je radila na izradi „Lokalnog akcionog plana zapošljavanja za 2012. godinu“ koji predstavlja vid saradnje lokalne samouprave i „Nacionalne službe za zapošljavanje“ a sve u cilju smanjenja nezaposlenosti u Pirotu.

7 Kancelarija za LER je tokom godine ažurirala nekoliko svojih baza podataka (baza preduzeća, baza lokacija).

8. Izrađen je i novi promotivni materijal opštine koji će imati veliki značaj u informisanju potencijalnih investitora o našoj opštini. Jedna od aktivnosti zaposlenih je i priprema informacija o aktivnostima Kancelarije za LER. One se nakon toga dostavljaju javnosti putem opštinskog sajta, sajta LER-a, elektronskih i štampanih medija. KLER pruža i logističku pomoć za učešće na sajmovima i izložbama, koja se sastoji u pružanju informacija o vremenu održavanja sajamskih manifestacija, pomoći i saveta oko pripreme promotivnog materijala i upoznavanja sa primerima dobre prakse. Tokom godine se kontinuirano radilo i na obradi podataka o opštini Pirot u raznim segmentima u cilju prezentacije opštine kao i konkurisanja za dostupna donatorska sredstva. Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj je učestvovala na Sajmu lokalnih samouprava gde je zainteresovanim stranama prezentovala naše privredne i prirodne potencijale.

9. Treba pomenuti da je stručna služba za razvojne programe i projekte aktivno učestvovala na velikom broju seminara i radionica iz oblasti ekonomskog razvoja u organizaciji USAID-a, Stalne konferencije gradova i opština, Oblasne razvojne asocijacije Jug, Republičke agencije za regionalni razvoj, Grupe za razvojnu inicijativu-SECONS, renomiranih instituta, nevladinih organizacija a sve u cilju usavršavanja rada zaposlenih. Kancelarija za LER u kontinuitetu dostavlja podatke za koje je SIEPA zainteresovana, kao i podatke za koje sama opština ima interes da budu prezentovani svim potencijalnim investitorima. S druge strane, sve aktivnosti koje sprovodi SIEPA, a koje mogu biti od značaja za opštinu, pratiće se u kontinuitetu i o njima će se, po potrebi, obaveštavati potencijalni korisnici usluga na teritoriji naše opštine.

10. Prilikom donošenja „Programa poslovanja“ za 2012 godinu, javna preduzeća su bila u obavezi da se pridržavaju Instrukcije o izradi i praćenju realizacije godišnjih programa lokalnih

javnih preduzeća Ministarstva finansija RS. Osnivač, odnosno stručna služba opštinske uprave Pirot je, pored davanja saglasnosti na isplate zarade, tokom godine imala i obavezu najpre dostavljanja usvojenih „Programa poslovanja javnih preduzeća“ a potom i mesečne dostave propisanih obrazaca nadležnim Ministarstvima

11. Krajem 2011. godine raspisan je novi poziv za prikupljanje predloga projekata u okviru IPA programa prekogranične saradnje Bugarska – Srbija tako da KLER trenutno radi na pripremi projekata kojima će opština aplicirati u ovom pozivu.

HELP

HELP je nemačka nevladina humanitarna organizacija registrovana u sudu u Bonu. danas je aktivan širom sveta, kako u projektima hitne pomoći u kriznim situacijama, tako i u projektima rehabilitacije i razvoja. Gde god je to moguće nastojimo da povežemo pomoć i samopomoć. Jedan od osnovnih ciljeva HELP-a je da podstiče zajednice pogođene katastrofama i siromaštvom u naporima da sopstvenim snagama poboljšaju uslove u kojima žive. Zbog toga se uvek ostvaruje bliska saradnja i pruža puna podrška lokalnim partnerima i nevladinim organizacijama znajući da oni najbolje poznaju uslove života, kulturu i potrebe lokalnog stanovništva. HELP svojim projektima ne zadovoljava samo neposredne humanitarne potrebe već se i bori protiv uzroka koji su doveli do humanitarnih katastrofa, na taj način težeći trajnim rešenjima. Da bi pružena pomoć bila što efektivnija, u realizaciji projekata uvek se čine maksimalni naponi u ostvarivanju koordinacije i saradnje sa svim relevantnim domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama.

HELP je prisutan u Srbiji od novembra 1999 obezbeđujući socijalno-ekonomsku pomoć za ugroženo stanovništvo-izbegla lica, interno raseljena lica i romsko stanovništvo.

Glavni projekti koje HELP sprovodi u Srbiji fokusiraju se na sledeće sektore:
programi socio-ekonomske podrške i razvoj mikro-preduzeća putem podrške dohodovnim aktivnostima
podrška zatvaranju kolektivnih centara putem obezbeđivanja alternativnog smeštaja
obuke i podrška započinjanju samostalnog biznisa
projekti izgradnje i obnove
projekti humanitarne pomoći: distribucija hrane, higijenskih artikala i ogrevnog drveta

Svojim aktivnostima HELP podržava sprovođenje nekoliko nacionalnih strategija: Strategiju smanjenja siromaštva, Nacionalnu strategiju za rešavanje problema izbeglih i interno raseljenih lica, Strategiju za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u Republici Srbiji od 2003. do 2008. Štaviše, aktivnosti HELP-a u Srbiji doprinose ostvarenjima milenijumskih razvojnih ciljeva.

HELP nastavlja da podržava razvojne projekte i time smanji siromaštvo i stabilizuje socijalno-ekonomsku situaciju u zemlji.

Help i Opština Pirot nastavljaju saradnju kroz podršku malim biznisima. U novom ciklusu podršku će dobiti 40 malih biznisa i jedna kooperativa, a prvi informativni sastanak održan je u Skupštini opštine Pirot.(april 2012). Vrednost dela projekta za opštinu Pirot je blizu 150.000 evra, od čega sama opština obezbeđuje 48.000 evra.

